

Teologisk og etisk grundlag for Danske Kirkers Råds Klima- og miljøgruppe

I:

Den treenige Gud:

Som kristne tror vi, at den treenige Gud er nærværende og handlende i verden både som skaberen og opretholderen af himmel og jord, som frelseren og som Helligånden. I sit forhold til verden opfatter vi altid Gud som treenig.

Som skaber og opretholder glæder Gud sig over alt det skabte. Skabningen er en generøs og ufortjent gave, som Gud har betroet menneskeheden at forvalte til ære for Gud og til gavn for alt liv på jorden og fremtidens generationer. ”Hvor er dine værker mange Herre! Du har skabt dem alle med visdom, jorden er fuld af dit skaberværk” (Salme 104,24).

I Jesus Kristus har den treenige Gud åbenbaret sig som skabningens frelser. ”For i ham besluttede hele guddomsfylden at tage bolig og ved ham at forsones alt med sig på jorden som i himlene, ved at stifte fred ved hans blod på korset” (Kol. 1,19-20). Af kærlighed blev Gud menneske. Det vil sige, at Guds ord blev kød i Jesus Kristus til verdens frelse (Joh. 1,14). Og Guds kærlighed drager hele skabningen med i frelsen. Hermed vedkender Gud sig verden, så ingen skabning er udelukket fra Guds kærlighed. Derfor er ingen skabning udelukket fra kristen kærlighed. Den kristne kærlighed omfatter alt det skabte og er således af økologisk omfang.

Gud Helligånd opbygger og virkeliggør Guds gerning i verden. Dermed lærer Helligånden os selv-erkendelse som Guds skabninger og medarbejdere på Guds gerninger i skabelse og frelse. ”Talsmanden, Helligånden, som Faderen vil sende i mit navn, han skal lære jer alt og minde jer om alt, hvad jeg har sagt til jer” (Joh. 14,26). Gud Helligånd gør mennesker til sin kirke, frie i Guds kærlighed til at takke og dyrke Gud og til at tage imod livets gaver og opgaver, lokalt og globalt.

Menneske og verden:

Det enestående ved mennesket er, at det er skabt i Guds billede (1.Mos. 1,27). Det afspejler sig i vore evner, ansvar og integritet (1. Mos. 9,6). Mennesket kan i Helligåndens kraft være Guds medarbejder, og Kristi kærlighed forpligter mennesker etisk.

Mennesket er skabt i Guds billede, og er samtidig en skabning blandt alle skabninger og alt skabt. At være skabt i Guds billede betyder ikke, at menneskets behov har fortrinsret over for resten af skabningen. Menneskets ansvar er, i pagt og dialog med Gud, at arbejde for hele skabningens fælles gode. (1. Mos. 9, 8-17)

I Bibelen giver Gud mennesket til opgave at være forvalter og hersker over skabningen (1. Mos. 1,28). At mennesket skal herske, giver det ikke ret til at skalte og valte med den skabning, som det er en del af. I alt hvad det gør skal mennesket have respekt for alt det skabte, arbejde for fred og retfærdighed og herske ved at tjene.

Gud har skabt alt med iboende godhed og værdi (jævnfør skabelsesberetningens omkvæd, ”og Gud så at det var godt”), og som treenig er Gud nærværende i alt det skabte. Derfor skal vi påskønne og

vide respekt og kærlighed for hele skabningen. At kristen kærlighed omfatter alt liv, indebærer imidlertid ikke, at alle skabninger skal behandles ens.

For troen udgør alt skabt ét sammenhængende hele. Mennesker bør derfor udøve respekt for skabningens balance og grænser. Vores ansvar gælder ikke kun i nutiden, men over for alt liv og hele skabningens eksistens i fremtiden. At arbejde for bevidstgørelse om og udbedring og heling af den nuværende miljø- og klimamæssige ubalance på kloden er i høj grad et etisk og åndeligt arbejde, der udspringer af forsoning med Gud, vor næste og med hele skabningen.

II:

Vores opgave i lyset af denne grundlæggende forståelse af Gud, mennesket og verden.

Vi ser, ødelæggelsen af jordens miljø og klima som et udtryk for en krise, der hverken kan forstås eller løses ud fra økonomiske eller teknologiske tilgange alene. Krisen er i lige så høj grad en etisk og åndelig krise. Endvidere mener vi, at konsekvenserne af klimakrisen kun kan løses i fællesskab på tværs af kloden.

I kraft af evangeliet har kirkerne et vigtigt budskab at bidrage med til klimaarbejdet og den etiske refleksion om ændring af vores måde at leve på. Det er derfor af stor betydning, at kirkerne i Danmark – i samarbejde med kirker og trossamfund på tværs af kloden – i ord og handling engagerer sig og peger på økologisk, socialt og åndeligt bæredygtige måder at leve på. Og ikke mindst, at kirkerne gennem bøn og lovsang i højere grad fokuserer på natur og miljø.

Vi tror på, at kristne og kirker har et profetisk kald til at modvirke social og økologisk nød og uretfærdighed i verden. Vores profetiske kald indebærer at arbejde for retfærdighed, såvel i vores lokale omgivelser som i verden, især for de mest marginaliserede og fattige mennesker, befolkningsgrupper og samfund. Vores arbejde udtrykker dermed vores diakonale og karitative ansvar som kirker og kristne.

For os, er det en illusion at se en modsætning mellem hensynet til og omsorgen for truede og marginaliserede mennesker og det øvrige skaberværk af ikke menneskelige livsformer. Vi kan ikke elske mennesker og foragte den natur, vi kommer af og er en del af. ”For skabningen venter med længsel på, at Guds børn skal åbenbares. Skabningen blev jo underlagt tomheden, ikke fordi den selv ville, men på grund af ham, der gjorde det, og med det håb, at også skabningen selv vil blive befriet fra trældommen under forgængeligheden og nå til den frihed, som Guds børn får i herligheden” (Rom. 8, 19-21). Bæredygtighed for menneskelige samfund forudsætter bæredygtighed for den natur, som er vores ophav og levested.

Vi arbejder på at skabe størst mulig bevidsthed i kirkerne for, at de rige, industrialiserede lande, inklusiv Danmark, gennem vores miljøbelastende adfærd og forbrug, har et historisk medansvar for miljø- og klimakrisen, der rammer de mest udsatte (herunder ikke mindst de fattigste) lande i verden hårdest. Derfor arbejder vi – i samarbejde med Kirkernes Verdensråd, deres samarbejdspartnere og andre kirkelige organisationer – for at skabe bevidsthed om, hvor vigtigt det er, at vi alle hver især og sammen engagerer os i en bæredygtig måde at forvalte Guds skaberværk på.

Vores erfaringer fra klimatopmødet COP15 i København i 2009 viser, at internationalt kirkeligt samarbejde om miljø- og klimaspørgsmål muliggør styrkelse af internationale økumeniske relationer og samarbejde. De fælles trosræssige og etiske dimensioner i disse fundamentale globale anliggender lægger i høj grad også op til samarbejde med andre trossamfund og med ikke-religiøse organisationer.

Vores gave og opgave kan udtrykkes med følgende nøgleord:

- Lovprisning og tak til Gud for den gave, skabningen er
- Taknemmelighed for og glæde over Skabningens unikke skønhed og rigdom
- Respekt for den iboende værdi i alt skabt
- Vedkendelse af os vores skyld i tillid til tilgivelse og forsoning
- Ydmyg opmærksomhed på menneskets integrerede plads i skabningen
- Forståelse af mådehold, balance, gensidigt afhængige relationer og åndelig og materiel bæredygtighed som nøgleværdier i forhold til skabningen
- Ansvarlig forvaltning af skaberværket
- Handling i håb efter kirkens profetiske kald

Vedtaget af Danske Kirkers Råds Klima- og Miljø gruppe, august 2011